

EU-rahoitusvaihtoehtoja pk-yrityksille

Janni Lapinkangas

Tekijä tai tekijät Janni Lapinkangas	Ryhmätunnus tai aloitusvuosi 2013
Opinnäytetyön nimi EU-rahoitusvaihtoehtoja pk-yrityksille	Sivu- ja liitesivumäärä 32 + 9
Opinnäytetyön nimi englanniksi EU funding for SMEs	
<p>Tässä työssä tarkastellaan suomalaisille pienille ja keskisuurille yrityksille tarjottavia rahoitusvaihtoehtoja, jotka ovat vähintään osittain rahoitettu Euroopan unionin budjetista. Työssä tehdään katsaus niin rakennerahastoihin, suoriin avustuksiin kuin eri rahoitusohjelmien kautta saatavissa olevaan rahoitukseen.</p> <p>Työn toimeksiantaja on osittain EU-rahoitteinen ECO-Sup-PORT-projekti, jossa opinnäytetyön tekijä oli osallisena keväällä 2014. Opinnäytetyön alkuperäinen idea on lähtöisin projektia varten kehitetystä, EU-rahoituksen hankkimiseen tähtäävästä työkalusta.</p> <p>Työn teoriaosiossa tehdään lyhyt katsaus Euroopan unioniin rahoittajana sekä pk-yrityksiin Euroopan unionissa ja Suomessa. Tämän jälkeen tarkastellaan eri rahoitusvaihtoehtoja: niiden luonnetta ylipäänsä, kohderyhmää, sekä sitä, mistä rahoitusta haetaan.</p> <p>Produkti on pk-yrityksille suunnattu tietopaketti EU-rahoitusvaihtoehtoista. Produktissa esitellään rahoitusmuodot sekä niiden hakuedellytykset lyhyesti. Siihen on myös koottu www-osoitteita sekä mahdollisuuksien mukaan yhteyshenkilöitä, jotta lisätiedon etsiminen olisi käyttäjälle mahdollisimman helppoa.</p> <p>Opinnäytetyö osoittaa, että EU-rahoituksen kenttä on toisaalta laaja ja monimutkainen, mutta toisaalta se kattaa niin monia erilaisia rahoitusvaihtoehtoja, että jokaiselle yritystypille löytynee omansa. Ongelmaksi pk-yrityksille voi mahdollisesti muodostua rahoitushakujen edellyttämä byrokratia, ja jatkoehdotuksena tälle opinnäytetyölle voisikin ajatella ohjeistusta byrokratian selättämiseksi.</p>	
Asiasanat Euroopan unioni, rahoitus, pienet ja keskisuuret yritykset	

Sisällys

1 Johdanto	1
1.1 Toimeksiantaja: ECO-Sup-PORT -projekti	1
1.2 Työn tavoitteet.....	2
1.3 Työn rakenne	3
2 Euroopan unioni rahoittajana.....	4
3 Pienet ja keskisuuret yritykset EU:ssa	5
3.1 Pk-yrityksen määritelmä EU-tasolla.....	5
3.2 Pk-yritysten rahoitusongelmat	6
4 Rahoitusmahdollisuudet pk-yrityksille.....	7
4.1 Rahastot	8
4.1.1 Euroopan aluekehitysrahasto ja Euroopan sosiaalirahasto	8
4.1.2 Muut rahastot.....	12
4.2 Suorat avustukset.....	13
4.3 Rahoitusvälineet ja -ohjelmat.....	14
4.3.1 Progress-mikrorahoitusjärjestely	14
4.3.2 COSME-ohjelma	15
4.3.3 InnovFin SME Guarantee -instrumentti.....	17
4.3.4 LIFE-ohjelma.....	17
4.3.5 Pk-instrumentti	18
4.3.6 Eurostars-ohjelma	20
5 Yhteenveto pk-yritysten EU-rahoitusvaihtoehtoista	21
6 Produkti: Ohjenuorat EU-rahoituksen hankkimiseen	23
6.1 Produktin tuottamisen suunnittelu ja eteneminen	23
6.2 Tiedonkeruu.....	23
6.3 Produktin tarve ja hyödynnettävyys.....	24
7 Lopuksi.....	26
Lähteet.....	27
Liitteet.....	33
Liite 1. EU-rahoitusvaihtoehtoja pk-yrityksille	33

1 Johdanto

Kaikki yritystoiminta vaatii toimiakseen ja kehittyäkseen rahoitusta. Näin ollen harva yritys kieltäytyisi, mikäli sille tarjottaisiin niin sanotusti ilmaista rahaa toiminnan kehittämistarkoituksiin. Moni yritys voi kuitenkin eksyä Euroopan unionin rahoitusviidakossa ja kokea EU-rahoituksen hakemisen liian hankalana ja aikaa vievänä. Eurooppatiedotuksen (2011, 5) mukaan sille esitetyistä kysymyksistä suuri osa koskeekin nimenomaan Euroopan unionin rahoituslähteitä. Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on selkiyttää EU:n tarjoamia rahoitusvaihtoehtoja pienille ja keskisuurille yrityksille (pk-yrityksille) sekä tarkastella sitä, mikä taho kutakin rahoitusmuotoa hallinnoi.

1.1 Toimeksiantaja: ECO-Sup-PORT -projekti

Tämä opinnäytetyö on tehty kansainvälisen EU-osarahoitteisen ECO-Sup-PORT -projektin innoittamana. Kyseessä on kolmivuotinen projekti, johon osallistui viisi eri korkeakoulua eri maista: HAAGA-HELIA:n lisäksi vuonna 2014 isäntänä toiminut Bahçeşehirin yliopisto Turkista, Rotterdam Business School Alankomaista, Artesis Plantijn korkeakoulu Belgiasta sekä Riga International School of Economics and Business Administration (RISEBA) Latviasta.

Projektin tavoitteena oli tutkia ja kehittää satamissa toimivien pienten ja keskisuurten yritysten ympäristöystävällisyyttä ja kestäväää kehitystä. Kukin korkeakoulu teki alkuvuoden 2014 työtä tätä varten omassa kotimaassaan ja sen satamissa. Tavoitteena oli kehittää kestävään kehitykseen tähtäävä työkalu satamien pk-yrityksille. Projekti huipentui kaksiviikkoiseen intensiivijaksoon Turkin Istanbulissa toukokuussa 2014. Täällä kukin korkeakoulu esitteli oman työkalunsa, ja työkalujen kehittämistä jatkettiin kansainvälisissä pienryhmissä kahden viikon ajan. Tämän opinnäytetyön idea on lähtöisin alun perin RISEBAn kehittämästä työkalusta, jossa keskityttiin satamayritysten rahoituksen hankkimiseen ja EU-projektien hallinnoimiseen. Työn rajaamiseksi tässä opinnäytetyössä käsitellään kuitenkin vain erilaisia EU-rahoitusmuotoja.

1.2 Työn tavoitteet

Suurilla yrityksillä on omat työntekijänsä, jotka keskittyvät pelkästään rahoitukseen, ja näiden yritysten resurssit riittävät hyvin EU-rahoituksen hankkimisen tutkimiseen. Pienillä ja keskisuurilla yrityksillä taas yksi henkilö voi olla samaan aikaan sekä HR-, logistiikka- että rahoituspäällikkö, jolloin rahoituksen hankkimiseen ei voida satsata yhtä paljon aikaa kuin siihen mahdollisesti olisi tarve. Näin ollen on mahdollista, että EU-rahoituksen hankkiminen ei esimerkiksi työläyden tai epäselvien ohjeiden vuoksi tule kuuloonkaan joissakin pk-yrityksissä. Joku ei ehkä edes tiedä mistä lähteä liikenteeseen, mikäli on kiinnostunut EU-rahoituksesta.

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on selkiyttää EU:n tarjoamia rahoitusmalleja ja sitä, mistä rahoitusta Suomessa voidaan hakea. Tarkoituksena on esitellä erilaisia rahoitusvaihtoja yleisluontoisesti siten, että pk-yritysten olisi aiempaa helpompaa löytää eri vaihtoehtoja ja tämän perusteella alkaa ottaa paremmin selvää siitä, voisiko yritys saada EU-rahoitusta. Työ on rajattu keskittymään suomalaisten ja Suomessa toimivien pienten ja keskisuurten yritysten rahoitusmahdollisuuksiin. Työssä käsitellään vain rahoitusmuotoja, joita vähintään osittain rahoitetaan EU:n budjetista. Muu julkinen rahoitus on siis rajattu tämän työn ulkopuolelle. Myös myönnettyä rahoitusta seuraava EU-projektinhallinta on laajuutensa vuoksi rajattu tämän työn ulkopuolelle.

Opinnäytetyön edetessä kävi ilmi, että EU:n tarjoamasta rahoituksesta on tehty ainakin kaksi julkaisua suomeksi: EU-rahoituksen perustietopaketti (Euroopan komissio 2012) ja EU-rahoituksen opas (2011). Esimerkiksi EU-rahoituksen perustietopaketti tekee kuitenkin varsin yleisluontoisen katsauksen eri instansseille tarjottaviin rahoitusmahdollisuuksiin. EU-rahoituksen opas taas esittelee eri rahoitusmuotoja aiemmalta rahoituskaudelta, mutta teos ei sinällään ole valmis paketti minkään organisaatiotyypin edustajalle. Tässä opinnäytetyössä keskitytään nimenomaan pk-yrityksiin, jotta yritysten ei itse tarvitsisi alkaa seuloa rahoitusvaihtoehtoista niille sopivia.

Yhtenä suurena ongelmana olemassa olevan tiedon suhteen voidaan pitää sitä, että EU:n puiteohjelmiin liittyvät rahoitusmahdollisuudet kulkevat sykleissä, ja uusin seitsemivuotinen kausi on alkanut vuonna 2014. Näin ollen sekä EU-rahoituksen perustie-

topaketti että EU-rahoituksen opas ovat jo käytännössä katsoen kokonaan vanhentuneet, ja niiden esittelemien rahoitusohjelmien tilalle ovat tulleet jo silloisten ohjelmien seuraajat. Syystä tai toisesta ohjelmakaudelle 2014–2020 ei ole vielä tehty samankaltaisia julkaisuja, tai jos on, niitä ei tämän opinnäytetyön teon yhteydessä löytynyt. Yhtenä olennaisena tavoitteena tässä työssä onkin esittää ajantasaista tietoa rahoitusvaihtoehdoista.

1.3 Työn rakenne

Työn alussa tehdään lyhyt katsaus Euroopan unioniin historiaan ja EU:hun rahoittajana ylipäänsä. Tämän jälkeen tarkastellaan pk-yrityksen käsitettä EU-tasolla, sillä pk-yritys voidaan eri maissa ymmärtää eri tavoin. Lisäksi käsitellään tutkimusten perusteella saatuja tietoja pk-yritysten rahoitusongelmista niin kansallisella kuin EU-tasolla.

Kappaleessa neljä käsitellään eri rahoitusmuodot. Kunkin rahoitusmuodon kohdalla esitellään ensin rahoitusmuoto yleisesti, minkä jälkeen kerrotaan, mitä edellytyksiä rahoituksen hakemiselle on, sekä mistä rahoitusta käytännössä haetaan. Osassa rahoitusmuodoista on varsin tarkat ehdot rahoituksen saamiselle, kun taas osassa ei lainsäädännöllisten ehtojen lisäksi juuri muuta ole.

Kappaleessa viisi tehdään vielä yhteenveto teoriasta. Tämän jälkeen tarkastellaan produktin työstämistä ja etenemistä, minkä jälkeen tehdään vielä johtopäätöksiä ja kehitysehdotuksia pk-yritysten EU-rahoituksesta. Itse produkti on työn liitteenä.

2 Euroopan unioni rahoittajana

Euroopan unionin syntymisen taustalla ovat vuonna 1952 perustettu Euroopan hiili- ja teräsyhteisö (EHTY) sekä vuonna 1957 perustetut Euroopan talousyhteisö (ETY) ja Euroopan atomienergiayhteisö (Euratom). Sopimus jälkimmäisistä allekirjoitettiin Roomassa vuonna 1957, ja Rooman sopimus sisälsikin paljon tulevia EU:n peruselementtejä tulliunioista kansalliskokoukseen ja yhteisön tuomioistuimeen. Varsinainen Euroopan unioni perustettiin kuitenkin virallisesti vasta vuonna 1992 Maastrichtin sopimuksella. (Ruonala 2011, 21–25.)

EU perustettiin yhteisten politiikkojen toteuttamiseksi. Nykyään keskeisimpiä yhteisen toiminnan alueita ovat sisämarkkinat sekä talous- ja rahaliitto. Näiden lisäksi EU kehittää muun muassa oikeudellista yhteistyötä, yhteistä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa, kulttuuria, koulutusta, maataloutta ja ympäristönsuojelua. (Tiikkainen 2009, 43.)

EU:n rahoitus on monimuotoista, sillä rahoitusohjelmia on useita erilaisia, ja niitä hallinnoivat monet eri tahot. EU-rahoitus voidaan kuitenkin jakaa kahteen päätyyppiin: hankekohtaisiin avustuksiin, joihin tässä työssä on keskitytty, ja palveluja, tavaroita tai rakennusurakoita koskeviin julkisiin hankintoihin. (Euroopan unioni 2014.) Julkisista hankinnoista tehdään sopimuksia tarjouspyyntöilmoitusten perusteella. Tarjouskilpailuista ilmoitetaan komission pääosastojen verkkosivuilla sekä Euroopan unionin virallisessa lehdessä. (Eurooppatiedotus 2014.)

Rahoitusta saavat esimerkiksi pk-yritykset, kansalaisjärjestöt, nuorisotoiminta, tutkimustoiminta ja maataloustuottajat. (Euroopan unioni 2014.) Osa EU-tuesta maksetaan kansallisten viranomaisten välityksellä, kun taas osaa haetaan suoraan Euroopan komissiolta. (EU-rahoituksen opas 2011, 5.) Euroopan komissiolta ja sen toimeenpanovirastoilta voidaan käytännössä hakea suoraa rahoitustukea täsmällisesti kohdennetuille hankkeille. Kansallisten tai paikallisten välittäjien kautta haettavaa rahoitusta kutsutaan epäsuoraksi rahoitukseksi. (Europa 2014a.)

3 Pienet ja keskisuuret yritykset EU:ssa

Euroopan eri maissa voidaan määritellä pk-yritys eri tavoin. Oli määritelmä mikä hyvänsä, on selvää, että EU-alueella leijonanosa yrityksistä on pk-yrityksiä. Euroalueen pk-yritykset myös kamppailevat keskimäärin samojen ongelmien kanssa, joskin näinä aikoina taloustilanteet eri maissa ovat voineet vaikuttaa jossain määrin siihen, mitä ongelmaa kussakin maassa pidetään suurimpana.

3.1 Pk-yrityksen määritelmä EU-tasolla

Euroopan komission vuonna 2003 antaman suosituksen mukaisesti vuonna 2005 astui voimaan uusi, koko EU-alueelle yhteinen määritelmä siitä, mikä on pk-yritys (Euroopan komissio 2006, 6). Mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten luokkaan kuuluvat määritelmän mukaan yritykset, joilla on vähemmän kuin 250 työntekijää ja joiden vuosiliikevaihto on enintään 50 miljoonaa euroa tai taseen loppusumma enintään 43 miljoonaa euroa. Kaikista näistä yrityksistä voidaan siis käyttää nimitystä pk-yritys. Ryhmän sisällä on kuitenkin tehty vielä tarkennettu jaottelu. Suurimmat yritykset ryhmässä ovat keskisuuria. Mikäli yritys työllistää alle 50 henkilöä ja sen vuosiliikevaihto tai taseen loppusumma on korkeintaan 10 miljoonaa euroa, katsotaan se pieneksi yritykseksi. Mikroyrityksessä puolestaan on henkilöstöä korkeintaan 10 ja sen vuosiliikevaihto tai taseen loppusumma on korkeintaan 2 miljoonaa euroa. (Mts. 14.) (ks. taulukko 1.)

Taulukko 1. Yritysluokkien määritelmät EU:ssa (Euroopan komissio 2006, 14.)

Yritysluokka	Henkilöstömäärä	Vuosiliikevaihto, miljoonaa euroa	tai	Taseen loppusumma, miljoonaa euroa
Mikroyritys	<10	≤ 2		≤ 2
Pieni yritys	<50	≤ 10		≤ 10
Keskisuuri yritys	<250	≤ 50		≤ 43

Euroopan komission (2006, 5) mukaan pk-yritykset ovat merkittävä yrittäjyyden, innovoinnin ja työpaikkojen lähde Euroopan unionissa. Vuonna 2012 Euroopan unionissa toimi runsaat 20 miljoonaa pk-yritystä, mikä on huimat 99,8 prosenttia EU:n yritysten kokonaismäärästä. Pk-yritykset tarjosivat kaikkiaan 66,5 prosenttia kaikista EU-alueen

työpaikoista. (Gagliardi, D. ym. 2013, 10.) Täysin vastaavasti vuonna 2012 Suomen yrityksistä pk-yrityksiä oli 99,8 prosenttia. Kokonaisuudessaan yrityksiä oli 322 184 kappaletta, eli pk-yritysten määrä oli kokonaisuudessaan 321 540 kappaletta. (Tilastokeskus 2014.)

3.2 Pk-yritysten rahoitusongelmat

Ajanjaksolla 10/2013–03/2014 euroalueella toteutetussa pk-yritysten rahoitusta käsitellessä tutkimuksessa noin 14 prosenttia pk-yrityksistä mainitsi suurimmaksi huolenaiheekseen rahoituksen saatavuuden. Keskimääräisesti tätä suurempina huolenaiheina pidettiin asiakkaiden löytämistä ja tuotannon ja työvoiman hintaa. Suomalaisista pk-yrityksistä noin 9 prosenttia mainitsi rahoituksen saatavuuden suurimmaksi huolenaiheekseen. Tämä oli siis keskiarvoa alhaisempi – mutta rahoitus on kuitenkin lähes joka kymmenennen suomalaisen pk-yrityksen pääasiallinen murhe. (EKP 2014, 4.)

Vuonna 2013 Suomessa toteutetun yritysrahoituskyselyn mukaan pk-yrityksistä hieman yli 20 prosentilla on rahoituksen hankintaan liittyviä vaikeuksia. Vastaavia vaikeuksia on vain noin 10 prosentilla suurista yrityksistä. Eniten vaikeuksia oli yrityksillä, joiden kannattavuus tai liikevaihto oli heikentynyt edellisten 10 kuukauden aikana. Suurimpia rahoitukseen liittyviä ongelmia pk-yrityksillä olivat liian kireät vakuusvaatimukset sekä se, että aiottua rahoitusta ei ollut saatu lainkaan. Lisäksi ongelmana pidettiin esimerkiksi rahoituksen hintaa, liian vähäistä määrää taikka liian lyhyttä takaisinmaksuaikaa. (EK ym. 2013, 16–17.)

Voidaan siis todeta, että etenkin pk-yritykset kärsivät rahoitusvaikeuksista. Vaikka ongelma on EU-tasolla hieman suurempi kuin Suomessa kansallisella tasolla, on joka viides suomalainenkin pk-yritys kokenut rahoitukseen liittyviä vaikeuksia. EU tarjoaa kuitenkin apua sekä vakuusvaatimusten että rahoituksen saatavuuden suhteen.

4 Rahoitusmahdollisuuksia pk-yrityksille

Pk-yrityksille voidaan myöntää taloudellista tukea avustuksina, lainoina tai takauksina. Lisäksi EU tarjoaa muita tukimuotoja esimerkiksi neuvontapalveluiden muodossa. (Euroopan komissio 2012, 6.) Tässä opinnäytetyössä keskitytään kuitenkin vain rahoitusselliseen apuun.

Se, mistä EU-rahoitusta haetaan, riippuu hankkeen laadusta ja luonteesta. Osa EU-tuesta maksetaan kansallisten viranomaisten välityksellä, ja osaa haetaan suoraan Euroopan komissiolta. (Eurooppatiedotus 2014.) Jäsenvaltioissa hallinnoidaan yli 76:ta prosenttia EU:n varoista. Näihin lukeutuvat muun muassa rakennerahastot sekä maataloustuet. Euroopan komissiossa hallinnoidaan noin 22:ta prosenttia ohjelmista. Lopputa kahta prosenttia hallinnoidaan yhteistyössä EU:n ulkopuolisten maiden ja kansainvälisten järjestöjen kanssa. (Euroopan komissio 2012, 5.)

Suomessa hallinnoidaan esimerkiksi rakennerahastoja ja Eurostars-ohjelmaa. Hakuneuvontaa Suomessa hallinnoitaviin rahoitusohjelmiin liittyen saa rahoitusmuodosta riippuen ELY-keskuksista, Tekesiltä ja maakuntaliitoilta. Osa rahoitusohjelmista hallinnoidaan kuitenkin Brysselissä, jolloin hanke-ehdotukset lähetetään suoraan Euroopan komissioon. Näin on esimerkiksi EU:n kahdeksannen puiteohjelman Horisontti 2020:n kohdalla. (Tekes 2015.) Horisontti 2020 -ohjelmasta pk-yritykset saavat rahoitusta esimerkiksi pk-instrumentin kautta (Tekes 2014e).

Mikäli rahoitus ei tule suoraan komissiolta tai kansallisten viranomaisten kautta, tekee päätöksen lainan, takauksen tai pääomarahoituksen myöntämisestä pääsääntöisesti kunkin maan paikallinen rahoituslaitos: pankki, riskipääomarahasto tai muu rahoituslaitos. Rahoituslaitos myös määrittelee rahoituksen määrän, keston, korot ja maksut. (Euroopa 2014b.)

4.1 Rahastot

Euroopan unionissa on käytössä viisi eri päärahastoa, joilla tuetaan talouden kehitystä EU-jäsenvaltioissa. Nämä rahastot ovat rakennerahastoihin lukeutuvat Euroopan aluekehitysrahasto, Euroopan sosiaalirahasto ja Koheesiorahasto sekä Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahasto sekä Euroopan meri- ja kalatalousrahasto. (Euroopan komissio 2014a.)

Euroopan unionissa osa rahoituksesta perustuu EU:n aluepolitiikkaan. EU:n alueiden välillä on suuria taloudellisia eroja, ja aluepolitiikan avulla pyritään siirtämään taloudellisia voimavaroja rikkailta alueilta köyhemmille. EU:n alue- ja rakennepolitiikkaa rahoitetaan kolmesta eri rahastosta. Aluekehitysrahastojen kautta siirretty tuki on noin kolmannes unionin kaikista menoista. (Tiikkainen 2009, 48–49.)

4.1.1 Euroopan aluekehitysrahasto ja Euroopan sosiaalirahasto

Euroopan aluekehitysrahasto (EAKR) rahoittaa infrastruktuuriin, innovaatioihin ja investointeihin liittyviä ohjelmia. **Euroopan sosiaalirahasto** (ESR) taas rahoittaa ammatillisen koulutuksen hankkeita sekä työpaikkoihin liittyviä ohjelmia. (Tiikkainen 2009, 48–49.) Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM) on ollut pääosassa rakennerahastovarojen hallinnoimisessa. Vuodesta 2014 eteenpäin TEMissä ei kuitenkaan juurikaan tehdä EAKR-hankkeiden rahoituspäätöksiä, vaan suurinta osaa EAKR-rahoituksesta hallinnoivat ELY-keskukset. Toinen keskeinen hankerahoittaja valtakunnallisella tasolla on Tekes. (Harju-Autti ym. 2014, 60–61.)

EU:n rakennerahastoista rahoitetaan hankkeita kulloinkin voimassa olevien rakennerahasto-ohjelmien tavoitteiden mukaisesti. Ohjelmakaudella 2007–2013 toteutettiin kolme tavoiteohjelmaa: lähentymis- eli konvergenssitavoite, alueellinen kilpailukyky ja työllisyys -tavoite sekä Euroopan alueellinen yhteistyö -tavoite. Näistä Suomessa toteutettiin kahta jälkimmäistä. (EU-rahoituksen opas 2011, 8–9.) Vuosina 2014–2020 EAKR:n ja ESR:n toimeenpanostrategia Suomessa on Kestävää kasvua ja työtä 2014–2020-ohjelma. Sillä on Suomessa viisi toimintalinjaa ja 13 erityistavoitetta (taulukko 2).

Taulukko 2. Kestävää kasvua ja työtä 2014–2020 -ohjelman toimintalinjat ja erityistavoitteet (Rakennerahastot.fi 2014)

Toimintalinja	Rahasto	Erityistavoite
1 Pk-yritysten kilpailukyky	EAKR	1 Uuden liiketoiminnan luominen
		2 Pk-yritysten kannalta tärkeiden liikenne- ja logistiikkayhteyksien parantaminen (vain Itä- ja Pohjois-Suomessa)
		3 Yritysten kasvun ja kansainvälistymisen edistäminen
		4 Pk-yritysten energiatehokkuuden edistäminen
2 Uuden tiedon ja osaamisen tuottaminen ja hyödyntäminen	EAKR	5 Tutkimus-, osaamis- ja innovaatiokeskittymien kehittäminen alueellisten vahvuuksien pohjalta
		6 Yritysten innovaatiotoiminnan vahvistaminen
		7 Uusiutuvan energian ja energiatehokkaiden ratkaisujen kehittäminen
3 Työllisyys ja työvoiman liikkuvuus	ESR	8 Nuorten ja muiden heikossa työmarkkina-asemassa olevien työllistymisen edistäminen
		9 Tuottavuuden ja työhyvinvoinnin parantaminen
		10 Työ- ja koulutusurien sukupuolenmukaisen eriytyksen lieventäminen
4 Koulutus, ammattitaito ja elinikäinen oppiminen	ESR	11 Siirtymävaiheita ja koulutuksellista tasa-arvoa tukevien palveluiden parantaminen
		12 Kasvu- ja rakennemuutosalojen koulutuksen tarjonnan ja laadun parantaminen
5 Sosiaalinen osallisuus ja köyhyyden torjunta	ESR	13 Työelämän ulkopuolella olevien työ- ja toimintakyvyn parantaminen

Taulukossa 2 esitellyistä toimintalinjoista ja erityistavoitteista osa sopii erinomaisesti pk-yrityksille kun taas osaa ei varsinaisesti voida pk-yritysten kohdalla soveltaa. Ensimmäisen toimintalinjan erityistavoitteet ovat toimintalinjan nimenkin mukaisesti kaikki pk-yrityksille sopivia. Myös yritysten innovaatiotoiminnan vahvistaminen on pk-yrityksille sopiva erityistavoite. Muissa erityistavoitteissa ei ole nimenomaan pk-yrityksille suunnattua sisältöä. (TEM 2014.)

Kenelle ja miten?

Jotta hanke voi saada rahoitusta rakennerahastoista, sen on toteutettava jotakin EU:n Kestävää kasvua ja työtä 2014–2020 -ohjelman tavoitetta. Näitä ovat innovoinnin ja uuden luomisen edistäminen, työpaikkojen ja yritysten kehittäminen sekä kasvun tukeminen, osaamisen ja ammattitaidon kehittäminen sekä osallisuuden lisääntyminen. Mikäli kyseessä on alueellinen hanke, on sen tuettava myös alueellisia painopisteitä. (Rakennerahastot.fi 2014a.) Yleisesti Kestävää kasvua ja työtä 2014–2020 – Suomen

rakennerahasto-ohjelman valintaperusteita on kolmenlaisia: yleiset valintaperusteet, erityiset valintaperusteet sekä alueelliset tai teemakohtaiset tarkentavat valintaperusteet. (TEM 2014.)

Yleiset valintaperusteet ovat EU:n ja kansallisen lainsäädännön mukaisia, ja näistä kaikkien kriteerien tulee täytyä. Näiden perusteisiin sisältyy muun muassa seuraavat edellytykset: Hakijan tai tuen siirronsaajan toteuttajaorganisaation (myöhemmin hakija) ja hankkeen on oltava ohjelman erityistavoitteen mukaisia. Hakijan on oltava yksityis- tai julkisoikeudellinen oikeushenkilö eli luonnollinen henkilö ei rahoitusta voi hakea. Hakijalla on oltava realistiset taloudelliset ja toiminnalliset edellytykset hankkeen toteuttamiseksi, ja hankkeessa työskentelevillä työntekijöillä on oltava riittävä koulutus tai osaaminen. Hankkeen saamaa tukea ei tule käyttää yleisenä toimintatukena, ja hankkeen tulosten on oltava yleisesti hyödynnettävissä. Tukea voidaan myöntää vain jos sillä on merkittävä vaikutus hankkeen toteutumiseen. (TEM 2014.)

Erityiset valintakriteerit eivät rajaa hankkeiden tukikelpoisuutta, mutta ne tuovat erityistä lisäarvoa hankkeille. Kaikkien hankkeiden tulee kuitenkin vaikuttaa kasvuun, kilpailukykyyn ja työllisyyteen. Erityiset valintakriteerit ovat erityistavoitekohtaisia, eli valintakriteeri riippuu siitä, mitä erityistavoitetta hankkeella halutaan toteuttaa. (TEM 2014.) Kuten aiemmin on todettu, viisi erityistavoitetta 13:sta on erityisen sopivia pk-yrityksille. Tämä päätelmä on johdettu siitä, että valintaperusteissa mainitaan erikseen pk-yritykset. Kullakin näistä on useita erityisiä valintaperusteita. Taulukossa 3 esitellään vain osa niistä.

Rakennerahastojen hallinnointi on keskitetty neljään ELY-keskukseen: Pohjois-Pohjanmaan, Etelä-Savon, Keski-Suomen ja Hämeen ELY-keskuksiin, joskin rakennerahasto-asiantuntijoita työskentelee kaikissa ELY-keskuksissa. Palvelua saa siis myös omassa paikallisessa ELY-keskuksessa. Itse rahoituksen hakeminen kuitenkin tapahtuu täysin sähköisesti EURA2014-järjestelmässä, johon hakijan on kirjaututtava verohallinnon tarjoamalla Katso-tunnisteella. (Rakennerahastot.fi 2014c.)

Taulukko 3. Erityisiä valintakriteerejä erityistavoitteiden mukaan (TEM 2014.)

Erityistavoite	Valintaperusteet
Uuden liiketoiminnan luominen	Hanke tukee uuden yrityksen/yritysten tai uuden liiketoiminnan syntymistä
	Hanke tukee uusia innovaatioita, joilla parannetaan yrityksen tuotantoprosessien tuottavuutta, tuotteita tai palveluita
	Hanke tukee kokonaan uudentyyppisen liiketoiminnan syntymistä
	Hanke edistää kasvuhakuista ja työllistävää yritystoimintaa.
	Hanke tukee pk-yrityksen kansainvälistymistä.
Pk-yritysten kannalta tärkeiden liikenne- ja logistiikkayhteyksien parantaminen	Hanke parantaa pk-yritysten saavutettavuutta ja toimintaedellytyksiä
	Hanke vähentää pk-yritysten liikkumisen tarvetta (CO2-päästöjä)
	Hanke vähentää pk-yritysten logistiikkakustannuksia
Yritysten kasvun ja kansainvälistymisen edistäminen	Hanke tukee pk-yritysten kestävä kasvua ja uudistumista
	Hanke kohdistuu osaamisintensiviseen pk-yritykseen.
	Hanke edistää kasvuhakuista ja työllistävää yritystoimintaa.
	Hanke tukee pk-yrityksen kansainvälistymistä
Pk-yritysten energiatehokkuuden edistäminen	Hanke tukee uuden vähähiilisen yrityksen/yritysten tai vähähiilisemmän liiketoiminnan syntymistä
	Hanke edistää nuorten henkilöiden yritysten kasvua ja kansainvälistymistä.
	Hanke tukee EU:n Itämeren alueen strategiaa.
	Hanke tukee pk-yritysten vähähiilistä kasvua ja uudistumista.
Yritysten innovaatiotoiminnan vahvistaminen	Hanke tukee pk-yrityksen t&k-toimintaa uusien tuotteiden, prosessien tai palveluiden kehittämiseksi ja kaupallistamiseksi.
	Hanke tukee pk-yritysten tiivistä yhteistyötä tutkimus- koulutus- tai kehittämisorganisaatioiden kanssa.
	Hanke luo valmiuksia uuden yrityksen t&k-toiminnan käynnistymiselle.

Rakennerahastovaroista myönnetään myös yritysten kehittämisavustuksia. Toisin kuin rakennerahasto-ohjelmien varoja, yritysten kehittämisavustuksia myönnetään kaikista ELY-keskuksista. (Rakennerahastot.fi 2014c.) Kehittämisavustusta myönnetään yritysten pitkän aikavälin kilpailukykyä parantaviin hankkeisiin harkinnanvaraisesti hyvin suunnitelluille hankkeille. Hankkeella tulisi olla merkittävä vaikutus esimerkiksi yrityksen käynnistämiseen, kasvuun, kansainvälistymiseen tai energiatehokkuuteen. Avustusta voidaan myöntää aineellisiin ja aineettomiin investointeihin sekä kehittämistoimenpiteisiin. Kehittämistoimenpiteinä ovat esimerkiksi ulkopuolisten palvelujen ja asiantuntijoiden käytöstä aiheutuvat menot, ulkomailla järjestettävän näyttelyn tai messuille osallistumisen menot sekä palkkamenot. Katso-tunnisteella haetaan myös kehittämisavus-

tuksia. Hakemus ohjautuu oikeaan ELY-keskukseen hankkeen tietojen perusteella. (ELY-keskus 2013c.)

Myös Tekesin innovaatorahoituksen kautta jaetaan tukea, joka tulee rakennerahastovaroista. Innovaatorahoitusta voidaan käyttää tuotteiden, palveluiden, liiketoimintamallin, menetelmien ja osaamisen kehittämiseen. Tekesin myöntämästä rahoituksesta suurin osa on lainaa. Avustusmuotoista rahoitusta myönnetään tavallisesti, jos projekti on tutkimuspainotteinen ja uuden innovaation tavoitellut markkinat ovat ajallisesti kaukana. Muutoin rahoitus on yleensä lainamuotoista. Tätä rahoitusta haetaan Tekesin omassa asiointipalvelussa. (Tekes 2014.)

4.1.2 Muut rahastot

Koheesiorahastosta myönnetään tukea ympäristötyöhön, liikenneinfrastruktuuriin sekä uusiutuvien energialähteiden kehittämiseen. (Tiikkainen 2009, 48–49.) Koheesiorahastosta ei kuitenkaan tule rahoitusta Suomeen, sillä Suomen bruttokansantuote on verrattain korkea. (EU-rahoituksen opas 2011, 7.)

Maaseudun kehittämistä varten rahoitusta voidaan hakea **Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta** (maaseuturahasto). Maaseuturahaston tavoitteena on kestävä kasvu, elinkeinojen kehittäminen ja elämänlaadun paraneminen maaseudulla. (ELY-keskus 2013b.) Suomessa tukea haetaan Maaseutuohjelmasta, eli Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmasta. Tukea Maaseutuohjelmasta voidaan hakea esimerkiksi eläinten hyvinvoinnin edistämiseen tai maaseudun yrityksen perustamiseen ja toiminnan kehittämiseen. (Maaseutu.fi 2014.)

Euroopan kalatalousrahaston (EKTR) tavoitteena on tukea kalatalousalaa. Rahaston on edistettävä yhteisen kalastuspolitiikan tavoitteiden toteuttamista esimerkiksi turvaamalla vesiluonnonvarojen säilyttäminen ja kestävä hyödyntäminen. Rahastosta voidaan myöntää tukea muun muassa sisävesikalastuksen kestävä kehityksen edistämiseksi sekä ympäristönsuojelun ja vesiluonnonvarojen säilyttämisen edistämiseksi. Ohjelmakaudella 2014–2020 EKTR:n sijasta toimii Euroopan meri- ja kalatalousrahasto

(EMKR), joka pääsee tekemään tukipäätöksiä aikaisintaan vuoden 2015 syksyllä. (ELY-keskus 2013a.)

Koheesiorahastoa ei tässä tutkielmassa tarkastella enempää, sillä kuten mainittu, Suomeen ei myönnetä tukea koheesiorahastosta. Maaseuturahastoa ja Euroopan kalatalousrahastoa ei myöskään kyseisten rahastojen erityisen luonteen vuoksi oteta lähempään tarkasteluun, sillä on selvää, että näistä rahastoista tavanomainen pk-yritys ei voi saada rahoitusta.

4.2 Suorat avustukset

Euroopan komissio voi myöntää suoraa rahoitustukea hankkeille ja organisaatioille, jotka edistävät EU:n tavoitteita tai osallistuvat EU-ohjelman tai -politiikan toteuttamiseen. (Eurooppatiedotus 2014.) Avustusten suunnittelusta ja toteuttamisesta vastaavat Euroopan komission eri osastot ja toimeenpanovirastot (Euroopan komissio 2012, 6).

Komissiolta suoraan haettava rahoitus liittyy EU:n eri toimintaloikoilla toteutettaviin politiikkoihin ja ohjelmiin (Eurooppatiedotus 2014). Haettavana voi olla avustuksia esimerkiksi ympäristöön, tutkimukseen ja koulutukseen liittyen. Hakukriteerit määritellään kunkin avustuksen kohdalla erikseen (Euroopan komissio 2012, 6).

Kenelle ja miten?

Euroopan komission myöntämät suorat avustukset ovat aina täydentävää rahoitusta. EU ei siis rahoita hankkeita kokonaan, vaan rahoituksen hakijalla tulee olla omaa rahoitusta käytettävissä. Avustuksia ei myönnetä taannehtivasti, ja yhdelle hankkeelle voidaan myöntää vain yksi avustus. Avustuksen tarkoituksena on tukea hanketta niin, ettei siitä koidu tappiota. Edunsaajan ei kuitenkaan ole tarkoitus saada voittoa. (Euroopa 2014a.)

Yleisesti ottaen tukea voivat hakea yritykset tai muut liike-elämän organisaatiot, joiden hankkeilla edistetään EU:n intressejä tai EU:n ohjelmien täytäntöönpanoa. Hankkeen tulee olla kansainvälinen ja perusteellisesti suunniteltu. Yksityiskohtaiset edellytykset

ovat kuitenkin kussakin hankkeessa erilaiset, joten tarkemmat edellytykset on tarkistettava kunkin haun kohdalla erikseen. (Euroopa 2014a.)

Kaikki ehdotuspyynnöt julkaistaan EU:n virallisessa lehdessä sekä Euroopan komission verkkosivuilla (Euroopan komissio 2007). Tämän opinnäytetyön tekoajankohtana pk-yrityksille suoraan suunnattuja ehdotuspyyntöjä oli avoinna seitsemän. Ne liittyvät muun muassa it-innovaatioihin pk-yrityksissä sekä hiilijalanjäljen pienentämiseen. (Euroopan komissio 2014h.)

Ehdotuspyyntöihin vastataan ehdotuksilla. Ehdotus tehdään Euroopan komission osallistujaportaaliin luotavan ECAS-tilin kautta (European Commission Authentication Service). ECAS-tilin luomisen jälkeen yritys voi rekisteröityä, jolloin sille luodaan haussa tarvittava PIC-koodi (Participant Identification Code). (Euroopan komissio 2014j.)

4.3 Rahoitusvälineet ja -ohjelmat

Rahoitusvälineiden avulla järjestetään rahoitusta käyttämällä rahoituksen välittäjiä. Välittäjänä voi toimia esimerkiksi pankki, luottolaitos tai sijoitusrahasto. (Euroopan komissio 2012, 7.)

4.3.1 Progress-mikrorahoitusjärjestely

EU:n mikrorahoituksella tarkoitetaan itsenäisille ammatinharjoittajille ja alle 10 työntekijän yrityksille myönnettäviä alle 25 000 euron lainoja. EU ei itse myönnä mikroluottoja, mutta se järjestää takuita, lainoja ja muuta pääomaa välittäjille, jotka antavat luottoa tai oman pääoman ehtoista rahoitusta pienyrityksille. Esimerkiksi Progress-mikrorahoitusjärjestely tarjoaa mikroluottoja henkilöille, jotka ovat esimerkiksi menettäneet työpaikkansa ja ovat halukkaita perustamaan oman yrityksen tai laajentamaan olemassa olevaa yritystään, mutta eivät saa lainaa tavallisista pankeista. (Euroopan komissio 2014b.) Erityisesti Progress on siis suunnattu ryhmille, joilla on keskimääräistä enemmän vaikeuksia saada perinteistä pankkilainaa. Tällaisina ryhminä EU:ssa pidetään esimerkiksi naisyrittäjiä sekä nuoria ja vammaisia yrittäjiä. (EIF 2014b.) Järjestely on vuodesta 2014 eteenpäin liitetty EU:n Työllisyyttä ja sosiaalista innovointia koskevaan **EaSI-ohjelmaan** (EU Programme for Employment and Social Innovation), jossa se

toimii mikrorahoitus- ja sosiaalisen yrittäjyyden ohjelman ohella ainakin vuoteen 2016 asti. (Euroopan komissio 2014).

EaSI-ohjelmassa on Progress-mikrorahoitusjärjestelyn lisäksi kaksi muuta lohkoa. Progress-ohjelma on Euroopan komission suoraan hallinnoima ohjelma, jonka tavoitteena on edistää politiikan uudistuksia työllisyyden ja sosiaalipolitiikan aloilla. Työllisyyspalvelu EURES (European Employment Services) taas pyrkii edistämään ammatillista liikkuvuutta muun muassa kehittämällä rekrytointipalveluja. Nämä ohjelmat eivät kuitenkaan tarjoa pk-yrityksille rahoitusta. (Euroopan komissio 2014.)

Kenelle ja miten?

Progress-mikrorahoitusjärjestelyn kohderyhmänä ovat pääasiassa itsenäiseksi ammatinharjoittajaksi haluavat tai jo mikroyrittäjinä toimivat henkilöt, joka haluavat laajentaa toimintaansa. Järjestelyn sosiaalinen yrittäjyys -lohko auttaa sosiaalisia yrityksiä saaman rahoitusta. Suoraa mikrolainaa järjestelystä ei kuitenkaan saa. (Euroopan komissio 2014.) Mikrorahoitusjärjestelyn toteuttamiseen osallistuvat Euroopan komissio ja Euroopan investointipankki (EIP), jotka ovat valtuuttaneet Euroopan investointirahaston (EIR) hallinnoimaan järjestelyä. Yrittäjä kuitenkin hakee mikroluottoa suoraan kansallisilta mikroluotonantajilta. Progress-järjestely auttaa takaamalla luotonantajien myöntämiä lainoja sekä lisäämällä mikroluototusta EU:n rahoituksella. Mikroluotonantajat voivat olla pankkeja tai muita rahoituslaitoksia. Luottoehdot määrittelee luotonantaja. (Euroopan komissio 2014e.) Progress-mikroluotonantajia voi selata Euroopan komission verkkosivuilla. Vuoden 2014 lopulla ei ollut listattuna yhtään suomalaista mikroluotonantajaa. (Euroopan komissio 2014i.)

4.3.2 COSME-ohjelma

Euroopan komissio on perustanut pienistä ja keskisuurista yrityksistä vastaavan toimeenpanoviraston EASME:n (Executive Agency for Small and Medium-sized Enterprises). EASME hoitaa muun muassa COSME- ja LIFE-ohjelmia. (Euroopan unioni 2014b.)

COSME-ohjelma (Competitiveness of Enterprises and Small and Medium-sized Enterprises) on yritysten kilpailukykyä ja pk-yrityksiä koskeva Euroopan komission ja Euroopan investointirahaston toteuttama EU-ohjelma, jota toteutetaan vuosina 2014–2020. Ohjelmalla tuetaan pk-yrityksiä neljällä eri tavalla: helpottamalla rahoituksen saantia, edistämällä markkinoille pääsyä, parantamalla kilpailukyvyn toimintaedellytyksiä ja edistämällä yrittäjyyttä. COSME LGF:lla (Loan Guarantee Facility) rahoitetaan pankkien takauksia, jotta pankit voivat helpommin myöntää lainoja ja leasing-rahoitusta. Osa COSME:n määrärahoista sijoitetaan COSME EFG:n (Equity Facility for Growth) kautta rahastoihin, jotka tarjoavat riskipääomaa kasvuvaiheen pk-yrityksille. (Euroopan komissio 2014d.)

Kenelle ja miten?

COSME-ohjelman hankerahoitusta haetaan vastaamalla ehdotuspyyntöihin (Call for Proposals). Ehdotuspyyntöihin vastataan aiemmin luvussa 4.2 esitetyllä tavalla Euroopan komission osallistujaportaalin kautta. Kussakin ehdotuspyynnössä määritellään hankkeen ehdot erikseen. Esimerkiksi tätä opinnäytetyötä tehtäessä 12/2014 avoinna oli kaksi ehdotuspyyntöä. Toinen hanke tähtää miehittämättömien ilma-alusten saamiseen EU:n ilmatilaan. Hankkeesta tarjotaan rahoitusta pk-yritykselle, joka kehittäisi verkkoportaalin esimerkiksi miehittämättömien ilma-alusten sääntelystä ja vaatimuksista. (Euroopan komissio 2014f.) Toinen tämän työn tekoaikana voimassa oleva ehdotuspyyntö koskee matkailua. Sen tavoitteena on matkailusesonkia pidentämällä sekä seniorien ja nuorison liikkuvuutta lisäämällä vahvistaa Euroopan kilpailukykyä matkailukohteena. Hankkeiden kohderyhminä tulisikin olla yli 55-vuotiaat tai 15–29-vuotiaat ja hankkeen tavoitteena matkailutuotekonsepti sekä siihen liittyvä pilottikoe. (Euroopan komissio 2014g.) Hankkeet ovat siis varsin spesifejä.

COSME:n tarjoamaa riskipääomaa puolestaan haetaan Euroopan investointipankin rahoituksen välittäjien kautta. Investointipankki on listannut välittäjät sivustolleen, joskin sen huomauttaa, että COSME:n yhteistyökumppaneiden haku jatkuu edelleen. (EIF 2015.)

4.3.3 InnovFin SME Guarantee -instrumentti

COSME:n lisäksi riskirahoitusta voi saada InnovFin-instrumenteista (EU Finance for Innovators). InnovFin SME Guarantee -instrumentin avulla voidaan tarjota pk-yritysten lainoille takauksia 25 000–7 500 000 euron velkarahoituksille. (Tekes 2014b.)

InnovFin-ohjelmasta pk-yritykset voivat siis saada lainatakauksia. Euroopan investointirahasto järjestää takauksia, ja lainat haetaan suoraan rahoituslaitoksilta. Investointirahasto määrittelee käytännössä ehdoiksi sen, että yritys tekee tutkimus- ja kehitystyötä ja on innovatiivinen. Lisäksi yrityksen tulee toimia EU-jäsenmaassa eikä sen tulisi toimia aloilla, joita Euroopan investointirahasto ei tue, kuten tupakka- tai alkoholiteollisuudessa tai vedonlyönnin ja kasinoiden parissa. (EIF 2014.)

Kenelle ja miten?

Rahoitusta tarjoavat Euroopan investointirahaston yhteistyökumppanit on listattu EIR:n verkkosivuille. Rahoituksen hakijan tulee olla suoraan yhteydessä yhteistyökumppaniin. EIR kuitenkin huomauttaa, että rahoittajia etsitään yhä, joten tässä vaiheessa sopivaa rahoittajaa voi vielä olla hankalaa löytää. (EIF 2014.)

4.3.4 LIFE-ohjelma

LIFE-ohjelmasta rahoitetaan hankkeita, joiden avulla pyritään hidastamaan ilmastonmuutosta sekä tukemaan ympäristönsuojelua ja kestävää kehitystä. Ohjelmassa tavoitellaan EU:n ympäristö- ja ilmastopolitiikan päivittämistä ja kehittämistä. (Euroopan komissio 2014c.) LIFE:ssä on ilmastonmuutoskomponentti sekä kaksi alaohjelmaa, ympäristö ja ilmastotoimet, jotka on edelleen jaettu painopistealueisiin. Lisäksi ohjelmassa on kaksi eri hanketyyppeä: perinteiset hankkeet sekä integroidut eli yhdistetyt hankkeet, joita voidaan rahoittaa myös useammasta EU-rahoituslähteestä. (Harju-Autti ym. 2014, 5; 52; 60.)

LIFE-ohjelmassa rahoitusta voi hakea joko perinteiseen tai integroituun hankkeeseen. Perinteisissä hankkeissa tarkastellaan seitsemää eri arviointikriteeriä, joihin hankkeen tulisi vastata:

1. Tekninen johdonmukaisuus ja laatu
2. Rahoituksellinen johdonmukaisuus ja laatu
3. EU:n tason lisäarvo: Life-ohjelman Ympäristö-alaohjelman painopistealueiden erityistavoitteiden saavuttamista edistävien toimien laajuus ja laatu
4. Hankeaiheiden edistäminen
5. EU:n tason lisäarvo: monitavoitteisuus, synergiaedut ja sisällyttäminen
6. EU:n tason lisäarvo: toistettavuus ja siirrettävyys
7. EU:n tason lisäarvo: kansainvälisyys, ympäristöä säästävät hankinnat, hyödyntäminen. (Harju-Autti ym. 2014, 55–56.)

Perinteinen hankehakemus lähetetään eProposal-järjestelmän kautta suoraan Euroopan komissiolle, missä tehdään hakuajan sulkeutumisen jälkeen päätös. Integroiduissa hankkeissa Ympäristöministeriö määrittää hankkeen sisällön yhdessä hakijan kanssa. Tämän jälkeen ensimmäisessä vaiheessa hakija esittää komissiolle hankekonseptin alustavine suunnitelmineen. Toisessa vaiheessa jätetään varsinainen hankehakemus. (Harju-Autti ym. 2014, 59.) Vuonna 2014 myös hankevalmisteluun on voinut hakea rahoitusta ympäristöministeriöltä. Samalla on voitu hakea osarahoitusta hankkeen toteutukseen. (Harju-Autti 2014.)

4.3.5 Pk-instrumentti

Horisontti 2020 -ohjelman pk-instrumentilla tuetaan innovatiivisia pk-yrityksiä, joilla on kasvu- ja kehityspotentiaalia sekä tahto kansainvälistyä. Instrumentin avulla tarjotaan tukea kolmessa vaiheessa, joista ensimmäisessä noin kuuden kuukauden mittaisessa vaiheessa esimerkiksi kartoitetaan edellytyksiä ja arvioidaan tuotteen tai palvelun potentiaalia. Tämän jälkeen toisessa vaiheessa tuotetta tai palvelua testataan 1–2 vuoden ajan. Kolmas vaihe on kaupallistamisvaihe, johon tarjotaan tukipalveluita sekä laina- ja pääomajärjestelyitä. (East & North Finland 2014b.)

Horisontti 2020-ohjelmassa on kolme ”pilaria” eli teema-alueita: 1. huipputason tiede, 2. teollisuuden johtoasema sekä 3. yhteiskunnalliset haasteet. Pk-instrumentista rahoitettavien hankkeiden tulee liittyä Horisontti 2020-ohjelman 2. ja 3. pilarin teemoihin (ks. taulukko 4) (Tekes 2014e).

Taulukko 4. Horisontti 2020 -pilarit (Tekes 2014c.)

Horisontti 2020 -pilarit

I pilari Huipputason tiede	II pilari Teollisuuden johtoasema	III pilari Yhteiskunnalliset haasteet
1. ERC - Euroopan tutkimusneuvosto	1. Johtoasema mahdollistavissa ja teollisuusteknologioissa: ▪ Tieto- ja viestintäteknologia ▪ Nanoteknologia ▪ Kehittyneet materiaalit ▪ Bioteknologia ▪ Kehittynyt valmistus ja prosessointi ▪ Avaruus	1. Terveys, väestönmuutos ja hyvinvointi
2. FET - Tulevat ja kehitteillä olevat teknologiat		2. Elintarvikeeturva, kestävä maa- ja metsätalous, merien ja merenkulun sekä sisävesien tutkimus ja biotalous
3. Marie Skłodowska-Curie -toimet		3. Turvallinen, puhdas ja tehokas energia
4. Tutkimusinfrastruktuurit		4. Älykäs, ympäristöystävällinen ja yhdentynyt liikenne
	2. Riskirahoituksen saatavuus	5. Ilmastotoimet, ympäristö, resurssitehokkuus ja raaka-aineet
	3. Innovointi pk-yrityksissä	6. Eurooppa muuttuvassa maailmassa – osallistavat, innovatiiviset ja pohtivat yhteiskunnat
		7. Turvalliset yhteiskunnat – Euroopan ja sen kansalaisten vapauden ja turvallisuuden suojeleminen

Hankkeille on edellä mainitun lisäksi neljä edellytystä. Ensinnäkin tuotteen tai ratkaisun tulee olla uusi, tai siinä tulee soveltaa olemassa olevaa teknologiaa tai tietoa uudella tavalla. Toiseksi, ratkaisulla on oltava eurooppalainen ulottuvuus ja sen tulee toimia myös muualla Euroopassa. Kolmas kriteeri on, että ratkaisulla on riittävän suuri kaupallinen potentiaali, joka mahdollistaa yrityksen kasvun. Neljäs kriteeri on, että yritys osoittaa sillä olevan hankkeen toteutukseen tarvittava osaaminen ja kokemus. (Tekes 2014c.)

Pk-instrumentin rahoitusta haetaan jo aiemmin esille tulleessa komission Osallistujaportaalissa. Pk-yrityksen tulee täyttää myös kysely, jonka avulla varmistetaan, että yritys

vastaa EU:n määritelmää pk-yrityksestä. Mikäli se ei vastaa määritelmää, ei se myöskään voi hakea rahoitusta kyseisen instrumentin avulla. (Tekes 2014e.)

4.3.6 Eurostars-ohjelma

Eurostars-ohjelmasta rahoitetaan pk-yritysten tutkimus- ja kehitystyötä. Ohjelman tavoitteena on edistää tutkimusta tekevien pk-yritysten markkinasuuntautunutta ylikansallista tutkimustoimintaa uusien tai paranneltujen tuotteiden, prosessien ja palveluiden tuomiseksi markkinoille. Toisaalta ohjelma pyrkii edistämään eurooppalaisen tutkimusalueen toteutumista ja kehittämään tutkimusta tekevien pk-yritysten julkisen rahoituksen saatavuutta, tehokkuutta ja vaikuttavuutta. (East & North Finland 2014a.)

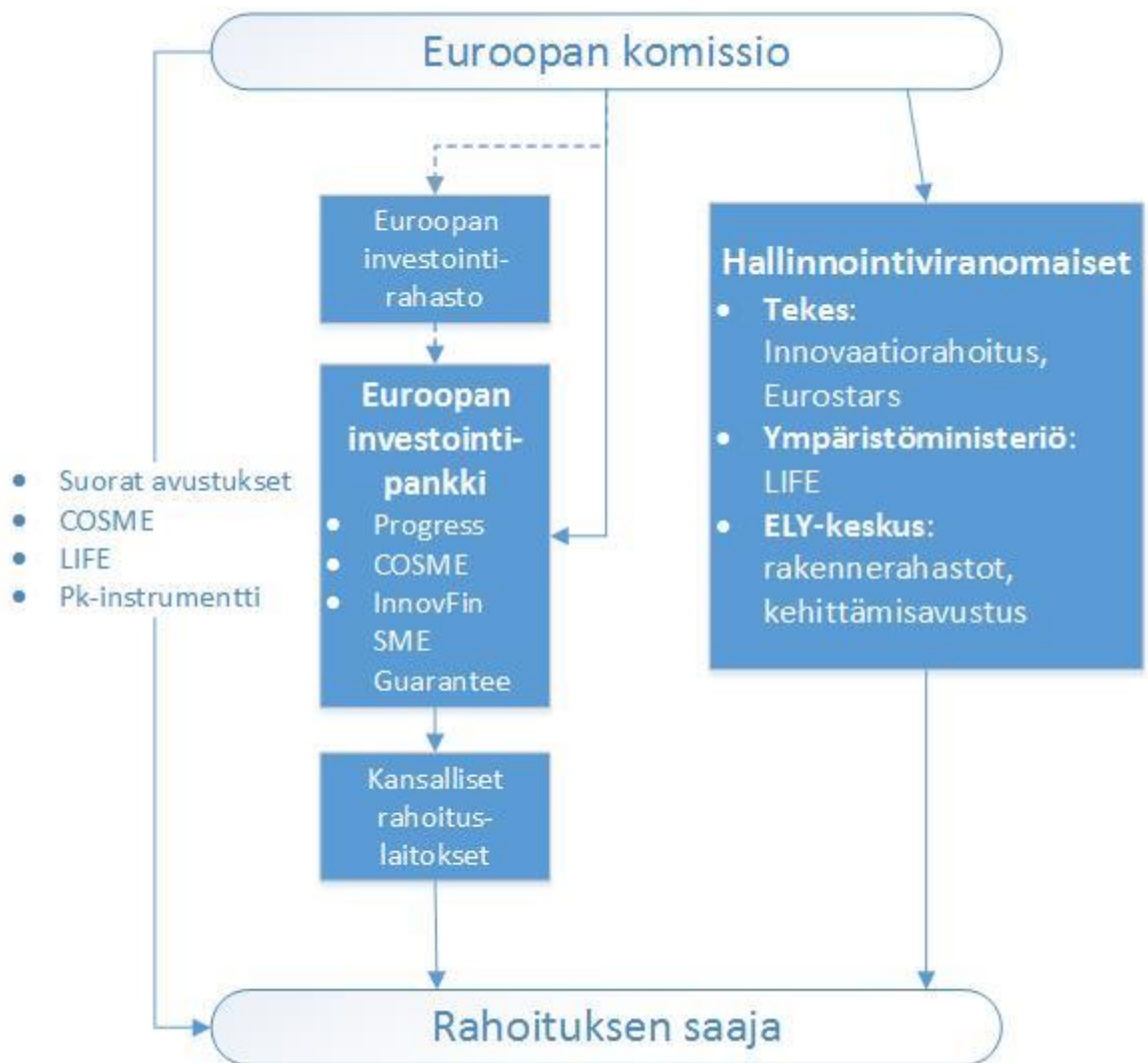
Eurostars-ohjelman osallistujien on itse investoitava vähintään kymmenen prosenttia liikevaihdostaan tai henkilöstöresursseistaan tutkimukseen ja tuotekehitykseen. Projektia ei voi toteuttaa itsenäisesti, vaan mukana projektiryhmässä tulee olla osallistujia vähintään kahdesta Eurostars-ohjelman maasta. Pk-yritysten tulee vastata vähintään 50 prosentista projektin kustannuksista. Projektin keston ei tule olla yli 36 kuukautta, ja tulosten tulisi olla markkinoilla parissa vuodessa projektin päätyttyä. (Tekes 2014d.)

Suomalaisen Eurostarsista kiinnostuneen yrityksen tulisi olla yhteydessä Suomen EUREKA-projektikoordinaattoriin hankkeen käynnistämiseksi (Tekes 2014d). Itse hakemus liitteineen toimitetaan Eurostarsin verkkosivujen oman hakemusjärjestelmän kautta (EUREKA 2014).

5 Yhteenveto pk-yritysten EU-rahoitusvaihtoehtoista

Pk-yrityksiä on EU:ssa 99,8 prosenttia kaikista yrityksistä. EU tarjoaakin monenlaisille yrityksille rahoitusta aina mikroyrityksistä suuriin yrityksiin. Suomalaisen pk-yrityksen kannattaa tutustua EU:n tarjoamiin rahoitusvaihtoehtoihin, mikäli resurssit tämän sallivat. Rahoitusvaihtoehtoja on lukuisia, ja erityisesti uudet, innovatiiviset ja helposti kansainvälisestikin hyödynnettävät ideat nostetaan esille monissa ohjelmissa.

Rahoitusta hallinnoivat kansallisella tasolla ELY-keskukset, Tekes ja Ympäristöministeriö. Lisäksi rahoitusta kulkee Euroopan investointirahastolta kansallisten rahoituslaitosten kautta sekä suoraan Euroopan komissiolta (ks. kuvio 1). Rahoitusta haetaan pääsääntöisesti verkossa, mutta hakuportaali riippuu haettavasta rahoitusmuodosta.

Kuvio 1. Pk-yritysten EUrahoitusvaihtoehtojen reitit komissiolta saajalle

Suoraan Euroopan komissiolta voi hakea suoria avustuksia sekä rahoitusta COSME-ohjelmasta, LIFE-ohjelmasta sekä pk-instrumentista. Osaa rahoitusta – lähinnä lainoja ja lainojen takauksia – on mahdollista saada Euroopan investointipankin kautta. Euroopan komissio ja Euroopan investointirahasto ovat esimerkiksi valtuuttaneet investointipankin hallinnoimaan ProgeSS-mikrorahoitusta. EIP:n kautta tulevaa rahoitusta kuitenkin haetaan kansallisilta rahoituslaitoksilta.

Suomessa hallinnoidaan joitakin rahoitusmuotoja. Tekesiltä voi hakea innovaatorahoitusta sekä Eurostars-ohjelmasta myönnettävää rahoitusta. Ympäristöministeriössä taas vastataan kansallisella tasolla LIFE-ohjelmasta. ELY-keskuksista voi hakea rakennerahastorahoitusta sekä yritysten kehittämisavustusta.

6 Produkti: EU-rahoitusvaihtoehtoja pk-yrityksille

Opinnäytetyön ja sitä myötä produktin työstäminen on ollut noin vuoden mittainen prosessi, vaikkakaan aktiivista työtä sen eteen ei ole tehty koko aikaa. Produkti on opinnäytetyön liitteenä.

6.1 Produktin tuottamisen suunnittelu ja eteneminen

Produktin tuottamiseen johtanut prosessi alkoi jo vuoden 2013 lopulla, kun hakemukset ECO-Sup-PORT-projektia varten piti jättää. Prosessi on tämän jälkeen edennyt toimeksiantajan aikataulun mukaisesti siihen asti, kunnes ECO-Sup-Port-projekti päättyi toukokuussa 2014. Tämän jälkeen on aloitettu itsenäinen opinnäytetyön ja samalla produktin tekeminen muun opiskelun ja työnteon ohella, minkä vuoksi aikaa on mennyt useampi kuukausi. Projekti on tullut päätökseen tammikuussa 2015, kun opinnäytetyö on valmistunut. Tarkempi aikataulu on taulukossa 5.

Taulukko 5. Produktin eteneminen

Ajankohta	Prosessin vaihe
12/2013	Haku ECO-Sup-PORT-projektiin
01/2014	ECO-Sup-PORT-projektin käynnistäminen suomalaisten osallistujien kick off -tapaamisessa
01-03/2014	Projektiin liittyneen maakohtaisen raportin työstäminen, yhteydenotot suomalaisiin satamiin
04/2014	Maakohtaisen loppuraportin työstäminen yhteistyökumppaneiden vastausten perusteella
05/2014	Intensiiviviikot Istanbulissa, projektin viimeistely
06/2014	Opinnäytetyön ja produktin ideointi
09/2014-01/2015	Opinnäytetyön ja produktin työstäminen ja valmistuminen

6.2 Tiedonkeruu

Produktin alkuperäisenä pohjana oli suunniteltu pidettävän ECO-Sup-PORT-projektia varten Latviassa tehtyä työkalua EU-rahoituksesta ja -projekteista. Työn edetessä kävi kuitenkin ilmi, että kyseinen työkalu palvelisi paremmin niitä, jotka jo tietävät, mistä

rahoitusta haetaan. Työkalu olisi antanut eväitä projektin suunnitteluun ja hallinnoimiseen. Tämän opinnäytetyön tavoitteena oli kuitenkin esitellä rahoitusvaihtoehtoja niille, jotka eivät vielä tunne EU-rahoituksen kenttää. Näin olleen tämän työn suhde alkupe-
räiseen työkaluun jäikin varsin löyhäksi.

Tiedonkeruu tapahtui lähes yksinomaan internetin hakukoneita käyttäen. Kirjallisia, ajantasaisia lähteitä aiheesta ei juuri ole. EU-rahoituksen perustietopakettia sekä EU-rahoituksen opasta oli kuitenkin mahdollista käyttää tässä työssä jonkinlaisena pohjana erityyppisille rahoitusmuodoille. Kustakin muodosta oli kuitenkin etsittävä ajantasainen tieto.

Koska mitään valmista listaa pk-yritysten rahoitusvaihtoehtoista ei työtä tehtäessä löytynyt, on rahoitusmuodot jouduttu tässä listaamaan eri lähteistä saatavilla olleen tiedon pohjalta. Täten on mahdollista, että tässä työssä ei ole tyhjentävästi listattu kaikkia rahoitusmuotoja.

Pääasiallisina lähteinä työssä toimivat virallisten instanssien verkkosivut: Euroopan komissio, Euroopan investointipankki ja -rahasto, Tekes, ELY-keskus. Valitettavasti näidenkin kanssa tuli olla tarkkana, sillä etenkin komission verkkosivuilla saattoi olla vielä edellisen ohjelmakauden tietoja.

6.3 Produktin tarve ja hyödynnettävyys

Kuten aiemmin on todettu, Suomessa oli vuonna 2012 pk-yrityksiä 321 540 kappaletta. EU:ssa tehdyn tutkimuksen mukaan suomalaisista pk-yrityksistä yhdeksän prosenttia pitää suurimpana huolenaiheenaan rahoituksen saamista. Tämä tekee kappalemääränä huikeat 28 939 yritystä. Lähes 30 000 suomalaisen pk-yrityksen suurin huolenaihe on siis rahoitus, ja aihe pääsisi varmasti vähintään yhtä monen pk-yrityksen huolenaiheiden top 3 -listalle.

Mikäli EU-rahoitus olisi helpommin lähestyttävä ja ymmärrettävä aihe kuin mitä se nykyisellään on, voisi monelle pk-yritykselle avautua uudenlaisia mahdollisuuksia hankkia rahoitusta. Juuri tähän produktilla tähdätään: tarkoituksena olisi tarjoilla EU-

rahoitusvaihtoehtoja jo valmiiksi pureskeltuina, jotta yritysten ei tarvitsisi aloittaa aivan nollassa rahoituksen etsimisen kanssa.

Mikäli produktin aikaansaama lopputulos yritykselle olisi se, että sopivaa rahoitusmuotoa ei löytyisi, olisi sekin tyhjää parempi. Tällöin yritys voisi ainakin todeta yrittäneensä tätä ja siten sulkea pois kyseisen vaihtoehdon.

7 Lopuksi

EU:n tarjoamien rahoitusvaihtoehtojen määrä yllätti ainakin opinnäytetyön tekijän. Samoin yllätti se, kuinka vaikeaa on löytää tietoa näistä vaihtoehdoista. Opinnäytetyön lähdeluettelo kasvoi kasvamistaan, kun tietoa piti etsiä lukuisista eri lähteistä. Toisaalta ongelmaksi muodostui tiedon vähäisyys, toisaalta taas vanhojen, jo paikkansapitämättömien tietojen runsaus.

Ei liene kenenkään etu, että innovatiiviset pk-yritykset jäävät byrokratian hampaisiin ja jättävät rahoituksen puutteessa yrityksen kehittämisen ja kasvamisen vain haaveeksi. Monelta yritykseltä voi kuitenkin puuttua uskallusta lähteä mukaan ainakin näennäisesti hankaliin EU-projekteihin.

Toki EU-rahoituksen kiemuroistakin voi tehdä bisnestä. Opinnäytetyön teon yhteydessä vastaan tuli esimerkiksi iRahoitus-niminen palvelu, joka hoitaa julkisen ja EU-rahoituksen hakemisen ja siihen liittyvät paperityöt yrityksen puolesta. Tämä kertoo selvästi siitä, että monella yrittäjällä ei ole aikaa rahoitushakujen aiheuttamaan byrokra-tiaan ja selvittelyyn.

Jatkoa ajatellen näkisin järkevänä, että pk-yrityksille tehtäisiin kutakin EU-ohjelmakautta suunniteltaessa yksinkertainen opas rahoitusvaihtoehtoista. Tätäkin opinnäytetyötä olisi voinut helposti laajentaa esimerkiksi koskemaan EU-rahoituksen lisäksi muuta julkista rahoitusta. Vaihtoehtoisesti voisi olla tarpeen tehdä opas, jossa selitetään rahoitushakujen eteneminen aivan alkutekijöistä projektin viimeistelyyn asti.

Lähteet

East & North Finland 2014a. Eurostars 2. Luettavissa:

http://www.northfinland.fi/hankerahoitus/yrittajyys_ja_pk-yritykset/eurostars_2_tekesin_ja_komission_yhteisrahoitus. Luettu 25.11.2014.

East & North Finland 2014b. Horisontti 2020 -ohjelman pk-instrumentti. Luettavissa:

http://www.northfinland.fi/hankerahoitus/yrittajyys_ja_pk-yritykset/horisontti_2020_-ohjelman_pk-instrumentti. Luettu 25.11.2014.

EIF European Investment Fund 2014. InnovFin SME Guarantee Facility. Luettavissa:

http://www.eif.org/what_we_do/guarantees/single_eu_debt_instrument/innovfin-guarantee-facility/index.htm. Luettu 2.12.2014.

EIF European Investment Fund 2014b. European Progress Microfinance Facility – Questions & Answers. Luettavissa:

http://www.eif.org/what_we_do/microfinance/progress/progress-microfinance-facility-questions-answers.htm. Luettu 30.12.2014.

EIF European Investment Fund 2015. COSME – Loan Guarantee Facility (LGF). Luettavissa:

http://www.eif.org/what_we_do/guarantees/single_eu_debt_instrument/cosme-loan-facility-growth/index.htm. Luettu 3.1.2015.

EK Elinkeinoelämän Keskusliitto, Finanssialan Keskusliitto, Finnvera Oyj, Suomen Pankki, Suomen Yrittäjät & työ- ja elinkeinoministeriö 2013. Yritysrahoituskysely. Luettavissa:

http://www.suomenpankki.fi/fi/julkaisut/selvitykset_ja_raportit/rahoituskyselyt/Documents/YRK_2013/YRK_2013_A4.pdf. Luettu 29.12.2014.

EKP Euroopan keskuspankki 2014. Survey on the access to finance of small and medium-sized enterprises in the euro area. Luettavissa: <http://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/accesstofinancesmallmediumsizedenterprises201404en.pdf>. Luettu 16.12.2014.

ELY-keskus 2013a. Euroopan kalatalousrahasto. Luettavissa: <https://www.ely-keskus.fi/web/ely/euroopan-kalatalousrahasto#.VBLLeKWptC0J>. Luettu 12.9.2014.

ELY-keskus 2013b. Euroopan maaseuturahasto. Luettavissa: <https://www.ely-keskus.fi/web/ely/euroopan-maaseuturahasto#.VBLV3WPtC0J>. Luettu 12.9.2014.

ELY-keskus 2013c. Yrityksen kehittämisavustus. Luettavissa: <http://www.ely-keskus.fi/web/ely/yrityksen-kehittamisavustus2#.VG9EMPmsV40>. Luettu 21.11.2014.

EU-rahoituksen opas 2011. Ulkoasiainministeriö, Eurooppatiedotus.

EUREKA 2014. EUROSTARS Funding excellence in innovation. Guidelines for completing an application. Luettavissa: https://www.eurostars-eureka.eu/static/forms/Guidelines_Application.pdf. Luettu 30.12.2014.

Euroopan komissio 2006. Pk-yritysten uusi määritelmä. Käyttäjän opas ja ilmoitusmalli. EU:n Julkaisutoimisto. Luettavissa: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/files/sme_definition/sme_user_guide_fi.pdf. Luettu 11.11.2014.

Euroopan komissio 2012. EU-rahoituksen perustietopaketti. Euroopan unionin julkaisutoimisto, Luxemburg. Luettavissa: <http://bookshop.europa.eu/fi/eu-rahoituksen-perustietopaketti-pbKV3111332/>. Luettu 5.11.2014.

Euroopan komissio 2014. EaSI – EU:n uusi työllisyys- ja sosiaalipolitiikan katto-ohjelma. Euroopan unionin julkaisutoimisto. Luettavissa: <http://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=11158&langId=fi>. Luettu 26.11.2014.

Euroopan komissio 2014a. Rahastot. Päivitetty 7.1.2014. Luettavissa:
http://ec.europa.eu/regional_policy/thefunds/index_fi.cfm. Luettu 12.9.2014.

Euroopan komissio 2014b. Mikrorahoitus. Luettavissa:
http://ec.europa.eu/contracts_grants/microfinance_fi.htm. Luettu 3.11.2014.

Euroopan komissio 2014c. LIFE Programme. Luettavissa:
<http://ec.europa.eu/environment/life/about/index.htm#mawp>. Luettu 25.11.2014.

Euroopan komissio 2014d. COSME: Euroopan komissio ja Euroopan investointirahasto allekirjoittavat sopimuksen, joka lisää pk-yritysten rahoitusmahdollisuuksia. Lehdistötiedote 22.7.2014. Luettavissa: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-14-851_fi.htm. Luettu 25.11.2014.

Euroopan komissio 2014e. Progress-mikrorahoitusjärjestely. Luettavissa:
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=836&langId=fi>. Luettu 26.11.2014.

Euroopan komissio 2014f. Facilitating access to regulation for light Remotely Piloted Aircraft Systems (RPAS). Luettavissa:
http://ec.europa.eu/enterprise/newsroom/cf/itemdetail.cfm?item_id=7900&lang=en&title=Facilitating-access-to-regulation-for-light-Remotely-Piloted-Aircraft-Systems-%28RPAS%29. Luettu 2.12.2014.

Euroopan komissio 2014g. Facilitating EU transnational tourism flows for seniors and young people in the low and medium seasons. Luettavissa:
http://ec.europa.eu/enterprise/newsroom/cf/itemdetail.cfm?item_id=7824&lang=en&title=Facilitating-EU-transnational-tourism-flows-for-seniors-and-young-people-in-the-low-and-medium-seasons-. Luettu 2.12.2014.

Euroopan komissio 2014h. Avustukset. Luettavissa:
http://ec.europa.eu/contracts_grants/grants_fi.htm. Luettu 3.12.2014.

Euroopan komissio 2014i. Microcredit providers. Luettavissa:

<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=983&langId=en>. Luettu 3.12.2014.

Euroopan komissio 2014j. Participant portal. Luettavissa:

<http://ec.europa.eu/research/participants/portal/desktop/en/funding/index.html>.

Luettu 29.12.2014.

Euroopan komissio 2014k. COSME. Pk-yrityksiä koskeva eurooppalainen ohjelma.

Luettavissa:

http://ec.europa.eu/enterprise/newsroom/cf/itemdetail.cfm?item_id=7766&lang=en&tpa_id=1029&title=COSME-leaflet. Luettu 3.1.2015.

Euroopan unioni 2014. EU-rahoitus. Luettavissa: http://europa.eu/about-eu/funding-grants/index_fi.htm. Luettu 22.8.2014.

Euroopan unioni 2014b. Pienistä ja keskisuurista yrityksistä vastaava toimeenpanovirasto. Luettavissa: http://europa.eu/about-eu/agencies/executive_agencies/easme/index_fi.htm.

Luettu 25.11.2014.

Eurooppatiedotus 2014. EU-rahoitusta hankkeisiin ja ohjelmiin. Päivitetty 4.4.2014.

Luettavissa:

<http://www.eurooppatiedotus.fi/public/default.aspx?nodeid=46847&contentlan=1&culture=fi-FI#.VBLR22PtC0J>. Luettu 12.9.2014.

Europa 2014a. EU:n rahoitusohjelmat. Luettavissa:

http://europa.eu/youreurope/business/funding-grants/eu-programmes/index_fi.htm.

Luettu 3.11.2014.

Europa 2014b. EU:n yritysten rahoitus: pankit ja pääomasijoitukset. Luettavissa:

http://europa.eu/youreurope/business/funding-grants/access-to-finance/index_fi.htm. Luettu 3.11.2014.

Gigliardi, D., Muller, P., Glossop, E., Caliandro, C., Fritsch, M., Brtkova, G., Unlu Bohn, N., Klitou, D., Avigdor, G., Marzocchi, C., & Ramlogan, R. 2013. A Recovery on the Horizon? Annual report on European SMEs 2012/2013. EU:n julkaisutoimisto. Luettavissa: http://ec.europa.eu/enterprise/policies/sme/facts-figures-analysis/performance-review/files/supporting-documents/2013/annual-report-smes-2013_en.pdf. Luettu 11.11.2014.

Harju-Autti, P. 2014. Life rahoitusvälineen esittely. Luettavissa: <http://www.ym.fi/download/noname/%7B7C81EF5B-A21A-4641-9F55-5BD9C7511DB9%7D/101143>. Luettu 2.12.2014.

Harju-Autti, P., Röpelin, E., Hänninen, P., Alaranta, J., Parviainen, M., Strandberg-Panelius, C. 2014. Life-rahoitus Suomessa. Ympäristöministeriön raportteja 22/2014. Luettavissa: <https://helda.helsinki.fi/handle/10138/136173>. Luettu 2.12.2014.

Maaseutu.fi 2014. Tuemme näitä. Luettavissa: <https://www.maaseutu.fi/mavi.fi/fi/tuemme-naita/sivut/default.aspx#5>. Luettu 12.9.2014.

Rakennerahastot.fi 2014a. Millainen hanke voi saada rahoitusta? Luettavissa: https://www.rakennerahastot.fi/millainen-hanke-voi-saada-rahoitusta-#.VGxtG_msV40. Luettu 19.11.2014.

Rakennerahastot.fi 2014. Mitkä ovat ohjelman toimintalinjat ja erityistavoitteet? Työ- ja elinkeinoministeriö. Luettavissa: <http://www.rakennerahastot.fi/kestavaa-kasvua-ja-tyota-2014-2020-ohjelma>. Luettu 12.9.2014.

Rakennerahastot 2014c. Miten haen rahoitusta? Luettavissa: <https://www.rakennerahastot.fi/miten-haen-rahoitusta#.VHSBd4usV41>. Luettu 25.11.2014.

Ruonala, Marko 2011. EU-perusteos. 2., uusittu painos. Ulkoasiainministeriö, Eurooppapätiedotus.

Tekes 2014. Tutkimus ja kehitys. Luettavissa: <http://www.tekes.fi/rahoitus/rahoitustayritysten-kehitysprojekteihin/tutkimus-ja-kehitys/>. Luettu 21.11.2014.

Tekes 2014b. Riskirahoituksen saatavuus. Luettavissa: <http://www.tekes.eu/horisontti-2020/teollisuuden-johtoasema/riskirahoituksen-saatavuus/>. Luettu 26.11.2014.

Tekes 2014c. Horisontti 2020. Luettavissa: <http://www.tekes.eu/horisontti-2020/>. Luettu 2.12.2014.

Tekes 2014d. Eurostars-ohjelman haku pk-yrityksille. Luettavissa: <http://www.tekes.fi/nyt/hakuajat-2014/eurostars-ohjelman-haku-pk-yrityksille/>. Luettu 2.12.2014.

Tekes 2014e. Pk-yritykset Horisontissa. Luettavissa: <http://www.tekes.eu/horisontti-2020/teollisuuden-johtoasema/innovointi-pienissa-ja-keskisuurissa-yrityksissa>. Luettu 29.12.2014.

Tekes 2015. Mistä EU:n tutkimus- ja innovaatorahoituksessa on kyse? Luettavissa: <http://www.tekes.eu/horisontti-2020/perusteet/>. Luettu 3.1.2015.

TEM Työ- ja elinkeinoministeriö 2014. Valintaperusteet Kestävää kasvua ja työtä 2014–2020 – Suomen rakennerahasto-ohjelma. Luettavissa: <https://www.rakennerahastot.fi/documents/10179/43217/Hankkeiden+yleiset+ja+erityiset+valintaperusteet.pdf/bd89c630-f48c-4f38-82e9-b9a706604bce>. Luettu 19.11.2014.

Tiikkainen, Päivi 2009. EU – Euroopan unioni. UNIPress, Kuopio.

Tilastokeskus 2014. Yritysten henkilöstö väheni ja liikevaihto kasvoi vuonna 2012. Luettavissa: http://tilastokeskus.fi/til/syr/2012/syr_2012_2013-11-28_tie_001_fi.html. Luettu 5.1.2015.

Liitteet

Liite 1. EU-rahoitusvaihtoehtoja pk-yrityksille

EU-rahoitusta pk-yrityksille

Seuraavassa esitellään suomalaisille pienille ja keskisuurille yrityksille tarkoitettuja rahoitusmuotoja, joiden pohjana on Euroopan unionin tarjoama rahoituksellinen tai muu vastaava tuki. On huomioitava, että EU:n tarjoama rahoitus on pääsääntöisesti osarahoitusta. Yrityksellä on siis oltava myös omarahoitusosuus EU-rahoituksen lisäksi. On myös syytä ottaa huomioon, että EU-rahoitteiset projektit edellyttävät englannin kielen taitoa, sillä valtaosa EU-tason toiminnasta tapahtuu englanniksi.

Mikä on pk-yritys?

- Vähemmän kuin 250 työntekijää **ja**
- Vuosiliikevaihto on enintään 50 miljoonaa euroa **tai**
- Taseen loppusumma enintään 43 miljoonaa euroa

RAKENNERAHASTOT

Mikä?

Euroopan aluekehitysrahasto rahoittaa infrastruktuuriin, innovaatioihin ja investointeihin liittyviä ohjelmia. Euroopan sosiaalirahasto taas rahoittaa ammatillisen koulutuksen hankkeita sekä työpaikkoihin liittyviä ohjelmia. EU:n rakennerahastoista rahoitetaan hankkeita kulloinkin voimassa olevien rakennerahasto-ohjelmien tavoitteiden mukaisesti. Lisäksi rakennerahastovaroista myönnetään yritysten kehittämisavustuksia sekä innovaatorahoitusta.

Edellytykset

Rakennerahastorahoitus on erityisesti suunnattu hankkeille, joilla on Kestävää kasvua ja työtä 2014–2020 – Suomen rakennerahasto-ohjelman erityisten valintaperusteiden mukaisia tavoitteita. Näitä ovat esimerkiksi:

- Uuden liiketoiminnan luominen
- Pk-yritysten kannalta tärkeiden liikenne- ja logistiikkayhteyksien parantaminen
- Yritysten kasvun ja kansainvälistyminen edistäminen
- Pk-yritysten energiatehokkuuden edistäminen
- Yritysten innovaatiotoiminnan vahvistaminen

Hankkeille on erityisten valintaperusteiden lisäksi yleisiä valintaperusteita, jotka ovat pääasiassa EU-lainsäädännön asettamia vaatimuksia, sekä alueellisia ja teemakohtaisia tarkentavia valintaperusteita.

Lisätietoa valintaperusteista

- Yleiset ja erityiset valintaperusteet kokonaisuudessaan: www.rakennerahastot.fi
> Hakijalle > Hankkeiden yleiset ja erityiset valintaperusteet

Kehittämisyavustusta myönnetään yritysten pitkän aikavälin kilpailukykyä parantaviin hankkeisiin harkinnanvaraisesti hyvin suunnitelluille hankkeille. Hankkeella tulisi olla merkittävä vaikutus esimerkiksi yrityksen käynnistämiseen, kasvuun, kansainvälistymiseen tai energiatehokkuuteen. **Innovaatiorahoitusta** voidaan käyttää tuotteiden, palveluiden, liiketoimintamallin, menetelmien ja osaamisen kehittämiseen.

Miten?

Kehittämisyavustuksia myönnetään kaikista ELY-keskuksista. Rakennerahasto-ohjelman mukaista rahoitusta sen sijaan hallinnoidaan neljässä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen (ELY-keskus), joissa hoidetaan keskitetysti myös muiden ELY-keskusten alueiden asioita:

- Oulu, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus (Kainuun ja Lapin ELY-keskukset)
- Mikkelä, Etelä-Savon ELY-keskus (Pohjois-Savon ja Pohjois-Karjalan ELY-keskukset)
- Jyväskylä, Keski-Suomen ELY-keskus (Varsinais-Suomen, Satakunnan, Pirkanmaan, Etelä-Pohjanmaan ja Pohjanmaan ELY-keskukset)
- Lahti, Hämeen ELY-keskus (Uudenmaan ja Kaakkois-Suomen ELY-keskukset)

ELY-keskusten hallinnoiman rahoituksen hakeminen tapahtuu EURA2014-järjestelmässä verohallinnon tarjoamalla Katso-tunnistella. Innovaatiorahoituksesta vastaa Tekes, ja rahoitusta haetaan Tekesin omassa asiointipalvelussa.

Lisätietoa

- Hakuohjeet www.rakennerahastot.fi > Hakijalle > Miten haen rahoitusta?
- ELY-keskusten yhteystiedot <http://www.ely-keskus.fi/web/ely/yhteystiedot>
- Kehittämisyavustus <http://www.ely-keskus.fi/web/ely/yrityksen-kehittamisavustus>
- Tekesin rahoitussivusto www.tekes.fi > Rahoitus > Yritykset > Tutkimus ja kehitys
- EURA2014-järjestelmä www.eura2014.fi
- Katso-tunnistus www.vero.fi/katso

SUORAT AVUSTUKSET

Mikä?

Euroopan komissio voi myöntää suoraa rahoitustukea hankkeille ja organisaatioille, jotka edistävät EU:n tavoitteita tai osallistuvat EU-ohjelman tai -politiikan toteuttamiseen.

Edellytykset

Yleisiä hakuedellytyksiä ovat muun muassa seuraavat:

- Hankkeella edistetään EU:n intressejä tai EU:n ohjelmien täytäntöönpanoa
- Hanke on kansainvälinen ja perustellusti suunniteltu
- Hankkeesta ei koidu tappiota, mutta edunsaajan ei ole myöskään saada voittoa

Yksityiskohtaiset edellytykset ovat kussakin hankkeessa erilaiset. Edellytykset julkaistaan ehdotuspyyntöjen (*call for proposals*) yhteydessä.

Lisätietoa

- Pk-yrityksille suunnatut ehdotuspyynnöt <http://ec.europa.eu/enterprise/contracts-grants/calls-for-proposals/>
- Kaikki ehdotuspyynnöt http://ec.europa.eu/contracts_grants/grants_fi.htm

Miten?

Ehdotuspyyntöihin vastataan ehdotuksilla Euroopan komission osallistujaportaalin kautta. Osallistujaportaaliin luodaan ECAS-tili (*European Commission Authentication Service*). Hauissa tarvitaan PIC-koodia (*Participant Identification Code*), joka luodaan ECAS-tilin kautta rekisteröimällä yritys.

Lisätietoa

Osallistujaportaali <http://ec.europa.eu/research/participants/portal/>

RAHOITUSVÄLINEET JA -OHJELMAT

Progress-mikrorahoitus

Mikä?

EU:n mikrorahoituksella tarkoitetaan itsenäisille ammatinharjoittajille ja alle 10 työntekijän yrityksille myönnettäviä alle 25 000 euron lainoja. EU ei itse myönnä mikroluottoja, mutta se järjestää takuita, lainoja ja muuta pääomaa välittäjille, jotka antavat luottoa tai oman pääoman ehtoista rahoitusta pienyrityksille.

Edellytykset

Kohderyhmänä ovat itsenäisiksi ammatinharjoittajiksi haluavat henkilöt sekä mikroyrittäjät, jotka haluavat laajentaa toimintaansa. Erityisesti Progressilla halutaan tukea yrittäjäryhmiä, joilla voi olla vaikeuksia saada tavanomaista pankkilainaa, kuten naisia, nuoria ja vammaisia.

Miten?

Mikrorahoitusjärjestelyn toteuttamiseen osallistuvat Euroopan komissio ja Euroopan investointipankki. Ne ovat valtuuttaneet Euroopan investointirahaston hallinnoimaan järjestelyä. Yrittäjä kuitenkin hakee mikroluottoa suoraan kansallisilta mikroluotonantajilta. Mikroluotosta kiinnostuneen yrittäjän tulee olla suoraan yhteydessä luoton tarjoajaan.

Lisätietoa

- Mikroluoton tarjoajat
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=983&langId=fi>.
- Euroopan investointipankin Progress-sivusto
http://www.eif.org/what_we_do/microfinance/progress

COSME-ohjelma

Mikä?

COSME-ohjelma (*Competitiveness of Enterprises and Small and Medium-sized Enterprises*) on yritysten kilpailukykyä ja pk-yrityksiä koskeva ohjelma, jolla tuetaan pk-yrityksiä rahoituksen saannissa, markkinoille pääsyssä ja yrityskulttuurin edistämisessä. Osa rahoituksesta tulee suoraan hankerahoituksena. Lisäksi COSME LGF:lla (*Loan Guarantee Facility*) rahoitetaan pankkien takauksia, jotta pankit voivat helpommin myöntää lainoja ja leasing-rahoitusta ja COSME EFG:n (*Equity Facility for Growth*) kautta tarjotaan riskipääomaa kasvuvaiheen pk-yrityksille.

Edellytykset

Hankerahoitushauissa kussakin ehdotuspyynnössä määritellään hankkeiden ehdot erikseen. Rahoitusten välittäjien kautta haettavien takausten ja riskipääoman kohdalla kukin välittäjä tekee rahoituspäätöksen itse.

Miten?

COSME-ohjelmassa määriteltyjen hankkeiden rahoitusta haetaan vastaamalla ehdotuspyyntöihin. Takauksia ja riskipääomaa haetaan suoraan rahoituksen välittäjältä.

Lisätietoa

- Avoimet COSME-ehdotuspyynnöt http://ec.europa.eu/enterprise/contracts-grants/calls-for-proposals/index_en.htm?tpa=1029
- Rahoituksen välittäjät http://www.eif.org/what_we_do/where/fi
- Euroopan komission COSME-sivusto <http://ec.europa.eu/enterprise/initiatives/cosme/>

InnovFin SME Guarantee

Mikä?

InnovFin SME Guarantee -instrumentin avulla voidaan tarjota pk-yritysten lainoille takauksia 25 000–7 500 000 euron velkarahoituksille. Euroopan investointirahasto järjestää takauksia, ja lainat haetaan suoraan rahoituslaitoksilta.

Edellytykset

Investointirahasto määrittelee ehdoiksi sen, että yritys tekee tutkimus- ja kehitystyötä ja on innovatiivinen. Lisäksi yrityksen tulee toimia EU-jäsenmaassa. Se ei kuitenkaan saa aloilla, joita Euroopan investointirahasto ei tue, kuten tupakka- tai alkoholiteollisuudessa taikka vedonlyönnin ja kasinoiden parissa.

Miten?

Rahoitusta tarjoavat Euroopan investointirahaston yhteistyökumppanit on listattu EIR:n verkkosivuille. EIR kuitenkin huomauttaa, että rahoittajia etsitään yhä, joten tässä vaiheessa sopivaa rahoittajaa voi vielä olla hankalaa löytää.

Lisätietoa

- Rahoituksen välittäjät http://www.eif.org/what_we_do/where/fi
- Euroopan investointirahaston InnovFin SME Guarantee -sivusto http://www.eif.org/what_we_do/guarantees/single_eu_debt_instrument/innovfin-guarantee-facility/

LIFE-ohjelma

Mikä?

LIFE-ohjelmasta rahoitetaan hankkeita, joiden avulla pyritään hidastamaan ilmastonmuutosta sekä tukemaan ympäristönsuojelua ja kestävä kehitystä. Ohjelmassa tavoitellaan EU:n ympäristö- ja ilmastopolitiikan päivittämistä ja kehittämistä. Ohjelmassa on kaksi eri hanketyyppiä: perinteiset hankkeet sekä integroidut eli yhdistetyt hankkeet.

Edellytykset

Perinteisissä hankkeissa tarkastellaan seitsemää eri arviointikriteeriä, joihin hankkeen tulisi vastata:

1. Tekninen johdonmukaisuus ja laatu
2. Rahoituksellinen johdonmukaisuus ja laatu
3. EU:n tason lisäarvo: Life-ohjelman Ympäristö-alaohjelman painopistealueiden erityistavoitteiden saavuttamista edistävien toimien laajuus ja laatu
4. Hankeaiheiden edistäminen
5. EU:n tason lisäarvo: monitavoitteisuus, synergiaedut ja sisällyttäminen
6. EU:n tason lisäarvo: toistettavuus ja siirrettävyys
7. EU:n tason lisäarvo: kansainvälisyys, ympäristöä säästävät hankinnat, hyödyntäminen.

Integroiduissa hankkeissa Ympäristöministeriö määrittää hankkeen sisällön yhdessä hakijan kanssa.

Miten?

Perinteinen hankehakemus lähetetään eProposal-järjestelmän kautta suoraan Euroopan komissiolle, missä tehdään hakuajan sulkeutumisen jälkeen päätös. Integroiduissa hankkeissa hakijan tulee olla yhteydessä Ympäristöministeriöön. Hankkeen määrittämisen jälkeen ensimmäisessä vaiheessa hakija esittää komissiolle hankekonsptin alustavine suunnitelmineen. Toisessa vaiheessa jätetään varsinainen hankehakemus.

Lisätietoa

- Ympäristöministeriön LIFE-sivusto www.ym.fi > Ministeriö > Rahoitus ja avustukset > Life-rahoitus
- Euroopan komission LIFE-sivusto <http://ec.europa.eu/environment/life>
- eProposal-järjestelmä <https://webgate.ec.europa.eu/eproposalWeb/>
- Neuvotteleva virkamies Pekka Harju-Autti
  - p. 029 525 0339
  - pekka.harju-autti@ymparisto.fi

Pk-instrumentti

Mikä?

Horisontti 2020 -ohjelman pk-instrumentilla tuetaan innovatiivisia pk-yrityksiä, joilla on kasvu- ja kehityspotentiaalia sekä tahto kansainvälistyä. Instrumentin avulla tarjotaan tukea kolmessa vaiheessa. Ensimmäisessä noin kuuden kuukauden mittaisessa vaiheessa esimerkiksi kartoitetaan edellytyksiä ja arvioidaan tuotteen tai palvelun potentiaalia. Tämän jälkeen toisessa vaiheessa tuotetta tai palvelua testataan 1–2 vuoden ajan. Kolmas vaihe on kaupallistamisvaihe, johon tarjotaan tukipalveluita sekä laina- ja pääomajärjestelyitä.

Edellytykset

Hankkeen tulee liittyä johonkin seuraavista, Horisontti 2020 -ohjelman 2. tai 3. pilarin teemoista:

2. pilari **Teollisuuden johtoasema**

1. Johtoasema mahdollistavissa ja teollisuusteknologioissa
  - a. Tieto- ja viestintäteknologia
  - b. Nanoteknologia
  - c. Kehittyneet materiaalit
  - d. Bioteknologia
  - e. Kehittynyt valmistus ja prosessointi
  - f. Avaruus
2. Riskirahoituksen saatavuus
3. Innovointi pk-yrityksissä

3. pilari **Yhteiskunnalliset haasteet**

1. Terveys, väestönmuutos ja hyvinvointi
2. Elintarviketurva, kestävä maa- ja metsätalous, merien ja merenkulun sekä sisävesien tutkimus ja biotalous
3. Turvallinen, puhdas ja tehokas energia
4. Älykäs, ympäristöystävällinen ja yhdentynyt liikenne
5. Ilmastotoimet, ympäristö, resurssitehokkuus ja raaka-aineet
6. Eurooppa muuttuvassa maailmassa – osallistavat, innovatiiviset ja pohtivat yhteiskunnat
7. Turvalliset yhteiskunnat – Euroopan ja sen kansalaisten vapauden ja turvallisuuden suojeleminen

Edellä mainitun lisäksi hankkeille on neljä muuta edellytystä:

1. Tuotteen tai ratkaisun tulee olla uusi, tai siinä tulee soveltaa olemassa olevaa teknologiaa tai tietoa uudella tavalla.
2. Ratkaisulla on oltava eurooppalainen ulottuvuus ja sen tulee toimia myös muualla Euroopassa.
3. Ratkaisulla on riittävän suuri kaupallinen potentiaali, joka mahdollistaa yrityksen kasvun.
4. Yrityksen tulee osoittaa sillä olevan hankkeen toteutukseen tarvittava osaaminen ja kokemus.

Miten?

Pk-instrumentin rahoitusta haetaan Euroopan komission osallistujaportalissa. Osallistujaportaaliin luodaan ECAS-tili. Hauissa tarvitaan PIC-koodia, joka luodaan ECAS-tilin kautta rekisteröimällä yritys. Pk-yrityksen tulee lisäksi täyttää kysely, jonka avulla varmistetaan, että yritys vastaa EU:n määritelmää pk-yrityksestä.

Lisätietoa

- Tekesin pk-instrumentti-sivusto www.tekes.eu > Horisontti 2020 > Teollisuuden johtoasema > Innovointi pienissä ja keskisuurissa yrityksissä
- EASME:n pk-instrumentti-sivusto
<http://ec.europa.eu/easme/en/horizons-2020-sme-instrument>
- Osallistujaportaali <http://ec.europa.eu/research/participants/portal/>
- Kansallinen yhteyshenkilö Jukka Kohonen
  - p. 02950 23555
  - jukka.kohonen@tekes.fi

Eurostars-ohjelma

Mikä?

Eurostars-ohjelmasta rahoitetaan pk-yritysten tutkimus- ja kehitystyötä. Ohjelman tavoitteena on edistää tutkimusta tekevien pk-yritysten markkinasuuntautunutta kansainvälistä tutkimustoimintaa, jotta ne voisivat tuoda markkinoilla uusia tai paranneltuja tuotteita, prosesseja ja palveluita.

Edellytykset

Jotta yritys voi osallistua Eurostars-ohjelmaan, tulee sen täyttää seuraavat kriteerit:

- Osallistujien on itse investoitava vähintään 10 % liikevaihdostaan tai henkilöstöresursseistaan tutkimukseen ja tuotekehitykseen.
- Projektia ei voi toteuttaa itsenäisesti, vaan mukana projektiryhmässä tulee olla osallistujia vähintään kahdesta Eurostars-ohjelman maasta.
- Pk-yritysten tulee vastata vähintään 50 prosentista projektin kustannuksista.
- Projektin keston ei tule olla yli 36 kuukautta.
- Tulosten tulee olla markkinoilla parissa vuodessa projektin päätyttyä.

Miten?

Suomalaisen Eurostarsista kiinnostuneen yrityksen tulisi olla yhteydessä Suomen EUREKA-projektikoordinaattoriin hankkeen käynnistämiseksi. Itse hakemus liitteineen toimitetaan Eurostarsin verkkosivujen oman hakemusjärjestelmän kautta.

Lisätietoa

- Tekesin Eurostars-sivusto www.tekes.fi/eurostars
- Eurostarsin verkkosivut <https://www.eurostars-eureka.eu/>
- Suomen EUREKA-projektikoordinaattori Kirsi Vähä-Pietilä
  - p. 029 50 55730
  - kirsi.vaha-pietila@tekes.fi